

ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ ІНТЕР'ЄРУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КНР

Коу Веньбо

*аспірант кафедри освітології та інноваційної педагогіки
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
вул. Алчевських, 29, Харків, Україна
orcid.org/0009-0007-4794-5932
kouvenbo@gmail.com*

Ключові слова: зміст, підготовка, дизайнер інтер'єру, Китайська Народна Республіка, заклад вищої освіти, професійний базовий курс.

У статті зроблено аналіз нормативно-правових документів, що стосуються підготовки майбутніх дизайнерів інтер'єру в закладах вищої освіти КНР, деталізовано основні напрями практичної підготовки здобувачів та розкрито інноваційні методи викладання в ЗВО КНР. Зміст програм підготовки майбутніх фахівців у Китаї безпосередньо визначається напрямом працевлаштування та місцем роботи після закінчення навчання, а також є вищим ступенем планування підготовки фахівців, що відіграє роль у якості навчання. Акцентовано, що основними завданнями вищої професійної освіти КНР є підготовка висококваліфікованих фахівців, які мають сформовані професійні компетентності та легко адаптуються до нових соціальних викликів. Наведено аналіз освітніх програм, охарактеризовано основні завдання та виклики, які стоять перед науковцями та дослідниками проблем дизайнерської освіти. Освітні програми підготовки майбутніх фахівців із дизайну інтер'єру включають у себе три категорії, а саме: базові курси, основні курси та додаткові курси. У статті проаналізовано професійні базові курси, які включають: рисунок, колір, три основні композиції (площинна композиція, кольорова композиція та об'ємно-просторова композиція), проєктний рисунок, САД, 3dsMax, техніки виразності в рисунку та історію дизайну. Установлено, що основними проблемами змісту підготовки дизайнерів інтер'єру у КНР є проблеми взаємозв'язку між професійними базовими курсами та професійними основними курсами, а також потреба зміни методів викладання. Зазначено, що особливо цінним є досвід КНР з упровадження таких педагогічних методів, як «одна система – три системи», використання системи асистентів для викладачів, створення моделі «дизайн-студії», «навчання – практика – дія» та проєктно-орієнтоване навчання. Підкреслено важливість використання освітньої методики «дизайн-студії», що сприяє розвитку практичних навичок, де студент – це основний суб'єкт, а викладачі – провідники.

CONTENTS OF THE TRAINING OF INTERIOR DESIGNERS IN THE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF PRC

Kou Wenbo

Postgraduate Student at the Department of Education and Innovative Pedagogy

H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

Alchevskyyh str., 29, Kharkiv, Ukraine

orcid.org/0009-0007-4794-5932

kouwenbo@gmail.com

Key words: *content, training, interior designer, People's Republic of China, institution of higher education, professional basic course.*

The article analyzes the legal documents related to the training of future interior designers in higher education institutions of PRC, specializes the primary areas of the practical training of applicants and reveals innovative methods of teaching in HEI of PRC. The content of the training programs for future specialists in China is directly determined by place of work after the graduation and is also part of planning of the training of specialists, which matters for the quality of training. It has been emphasized that the main tasks of higher professional education in PRC are the training of highly qualified specialists who have developed professional competences and can easily adapt to new social challenges. An analysis of educational programs has been presented, the main tasks and challenges facing scholars and researchers of design education have been characterized. Educational programs for training future specialists in interior design include three categories: basic courses, main courses and additional courses. The article analyzes professional basic courses, which include drawing, colour, three basic compositions (planar composition, colour composition and volume spatial composition), project drawing, CAD, 3dsMax, expressive techniques and design history. It has been found out that the main problems of the content of the training of interior designers in PRC are the problems of the interconnection between professional basic courses and professional main courses, as well as the need to change teaching methods. It has been noted that the experience of PRC in the implementation of such pedagogical methods as “one system – three systems”, the use of a system of teaching assistants, the creation of a “design studio” model, “learning – practice – action” and project-oriented learning is particularly valuable. The importance of using the “design studio” educational method that is called to develop practical skills, where the student is the main subject and the teachers are the guides, has been emphasized.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток економіки та виробництва, оновлення дизайн-тенденцій у світі зумовлює кардинальні зміни у дизайн-освіті. Дизайн, зокрема дизайн інтер'єру, – це діяльність, що значною мірою залежить від творчої активності людини. Оскільки проблеми проектування є складними й унікальними, звичайні рішення можуть виявитися недостатніми у вирішенні проблеми. З огляду на це невід'ємними складниками професійної діяльності дизайнерів інтер'єру є творчий компонент, інновації та нестандартне мислення з використанням ручних або цифрових інструментів, де зазвичай використовується текст і графіка для візуаль-

ного спілкування.

Для вирішення завдань успішної підготовки дизайнерів інтер'єру важливим є аналіз підготовки зазначених фахівців у різних країнах, зокрема, у КНР, де накопичено важливий та цікавий досвід дизайнерської освіти.

Розвиток виробництва у КНР спричиняє потребу в розробці дизайну упаковки, дизайну фірмового стилю. Із розвитком ІТ-індустрії зростають потреби в дизайні інтерфейсів, дизайні ігор. Розвиток видавництва призводить до збільшення потреб у дизайні поліграфічної продукції та ілюстрації, а розвиток індустрії реклами та медіа – до збільшення потреб у дизайні реклами

та моушн-дизайні. Тобто розвиток різних ланок промисловості спрямовує увагу на імідж продукту та візуальні комунікації, що і є сферою діяльності дизайнера інтер'єру. Отже, виникає потреба у постійному вдосконаленні дизайнерської освіти, зокрема через оновлення змісту підготовки дизайнерів інтер'єру.

Досвід реалізації освітніх програм підготовки дизайнерів інтер'єру у вишах Китайської Народної Республіки буде корисним і для вирішення актуальних завдань дизайнерської освіти в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням практичної підготовки майбутніх дизайнерів інтер'єру та формуванню їхніх професійних компетентностей у закладах вищої освіти КНР присвячено низку праць китайських науковців. Зокрема, дослідниками обґрунтовано методологію проектного навчання здобувачів та запропоновано нові методи співпраці закладів вищої освіти та виробництва (Чжан Сін'ї, Чен Лімін), розкрито напрями підвищення якості викладання професійних курсів (Чень Гуйкуань, Хуо Лінзюань, Чжао Фучао, Яжан Яо) тощо.

Дотичними до порушеної проблеми є й окремі наукові розвідки українських дослідників. Так, розкрито комплексний підхід до підготовки майбутніх дизайнерів у вишах КНР (Т. Паньок), висвітлено загальні тенденції розвитку сучасного дизайну інтер'єру у КНР (Л. Гнатюк) тощо.

Водночас проблема змісту підготовки дизайнерів інтер'єру у ЗВО КНР вивчена не досить.

Метою статті є аналіз змісту підготовки дизайнерів інтер'єру в закладах вищої освіти КНР.

Виклад основного матеріалу. Дослідження Гуань Юньбо, Ян Юнь, Чень Лімін, Дін Хайсін [1; 2; 5] засвідчують, що підготовка майбутніх фахівців із дизайну інтер'єру в закладах вищої освіти КНР регулюється нормативно-правовими документами, зокрема Законом КНР «Про освіту», Національним планом реалізації реформи професійно-технічної освіти, освітніми програмами підготовки майбутніх фахівців із дизайну [3; 4].

Освітні програми підготовки майбутніх фахівців – це план побудови кар'єри, розроблений для студентів професійними коледжами і університетами [3; 4]. Зміст програм підготовки майбутніх фахівців безпосередньо визначає напрям працевлаштування та місця роботи після закінчення навчання, а також є вищим ступенем планування підготовки фахівців, що відіграє роль у якості навчання. Основними завданнями вищої професійної освіти є підготовка висококваліфікованих фахівців, які мають сформовані професійні компетентності та легко адаптуються до нових соціальних викликів. Проблемою освітніх програм з дизайну інтер'єру у КНР є те, що інколи ігнорується практичний складник підготовки майбутніх фахівців.

Тому на сучасному етапі розвитку галузі дизайну інтер'єру підготовка дизайнерів має включати залучення студентів до реальних проєктів, розкриваючи свій професійний потенціал.

Розглянемо детальніше зміст підготовки майбутніх фахівців із дизайну на прикладі Сичуанського сучасного професійно-технічного коледжу [5]. Освітні програми підготовки майбутніх фахівців з дизайну інтер'єру мають три категорії, а саме: базові курси, основні курси та додаткові курси.

Професійні базові курси включають рисунок, колір, три основні композиції (площинна композиція, кольорова композиція та об'ємно-просторова композиція), проектний рисунок, CAD, 3dsMax, техніки виразності в рисунку та історію дизайну. Серед цих курсів рисунок і колір мають на меті навчити студентів просторового моделювання та здатності до кольорової виразності; дизайнерський рисунок – це професійний стандарт читання креслень; CAD – спрямований на використання програмних засобів автоматизованого креслення; техніки виразності в рисунку та 3dsMax – орієнтовані на поглиблення професійної виразності рисунка на основі рисунка і кольору, читання картин та малювання.

Основні курси включають дизайн меблів, дизайн житлового середовища, дизайн громадського простору, ескізне архітектурне проектування та дизайн виставкового простору. Основні курси в навчальному плані слідує за професійними базовими, їх взаємозв'язок є надзвичайно важливим.

Додаткові курси – загальноосвітні курси, які включають обов'язкові та факультативні дисципліни, блоки інноваційних та підприємницьких курсів.

Позитивним досвідом підготовки китайських студентів – майбутніх фахівців з дизайну інтер'єру є те, що базова теорія тісно пов'язана з професійною практикою, шляхом застосування інноваційних методів викладання та навчання, зокрема й інтегрованого підходу, та відбувається в чіткій послідовності: «викладання – навчання – виконання – оцінювання».

До основних проблем реалізації освітніх програм у ЗВО можна віднести застарілість змісту та форм («викладач навчає, студенти вчаться») викладання, одноманітність методів навчання. Проте, незважаючи на недоліки реалізації освітніх програм, важливим є те, що наявність обов'язкового практичного складника у базовому курсі з архітектурного дизайну інтер'єру визначена професійним стандартом. Викладач представляє кейс, пояснює основні напрями, дає знання, формує навички, окреслює ключові моменти та труднощі проектної практики, а потім демонструє все здо-

бувачам. Це і є викладання. Після цього студенти імітують метод викладача й це є процесом навчання. Але імітувати не досить, важливим є застосування отриманих знань у професійній діяльності. З огляду на це студенти виконують завдання та створюють проекти, використовуючи вивчений матеріал. Під час оцінювання викладач коментує навчальні проекти загалом, а потім кожен студент презентує свою дизайнерську роботу, яку викладач оцінює з професійної точки зору та творчого внеску в цю роботу.

Слід відзначити, що дослідники в галузі вищої освіти КНР перебувають у постійному пошуку інноваційних методів навчання і викладання саме дисциплін базових курсів [1; 2; 5]. Пошук та вибір методів навчання насамперед залежить від підготовленості та потенціалу студентів, які вступають на спеціальності «дизайн інтер'єру». Найбільш поширеними методами навчання і викладання є: а) застосування диференційованого підходу до навчання, наприклад, використання системи асистентів для викладачів (з числа самих здобувачів) для допомоги студентам, які стикаються з проблемами, для організації підтримки студентів молодших курсів; б) проведення конкурсів для заохочення (конкурс наукових робіт, позакласна робота з предметів).

До інноваційних методів навчання можна віднести такі: запис мікроуроків перед заняттям та використання програмного забезпечення, яке дозволяє продемонструвати студентам вплив різних кольорів і візерунків на дизайн-схеми.

Найбільш значущими проблемами змісту підготовки дизайнерів інтер'єру є проблеми взаємозв'язку між професійними базовими курсами та професійними основними курсами, а також потреба зміни методів викладання. Основною причиною розриву між професійними базовими та основними курсами є те, що зміст професійних базових курсів не є специфічним і не має атрибутів професійного курсу з дизайну інтер'єру. Тільки за умови інтеграції змісту цих курсів з основними курсами студенти можуть застосувати на практиці навички, норми і композиційні прийоми, що вони засвоїли на базових курсах, і використовувати їх у конкретних дизайн-проектах [6].

Науковці Чжан Сін'ї, Ян Ян, Юань Я [6] пропонують для тісного взаємозв'язку між професійними основними та базовими курсами використовувати метод «перевернутого класу», адже, на думку авторів, вона може бути використана для багаторівневого навчання здобувачів та дозволяє вивчати теорію онлайн до початку занять і закріплювати знання на практиці. На цьому етапі також є можливим застосування інформаційних технологій задля відстеження кроків здобувачів під час навчання, надання спільного доступу

до екранів і керування дистанційно, щоб вчасно виявляти проблеми і вирішувати їх. Проектне навчання на основі конкретних завдань на основних курсах також можна застосовувати як перехідний етап між базовими та основними курсами. Цей підхід полягає в тому, що знання, які здобувачі отримали на базових курсах, використовуються для розробки конкретних проектів на основних курсах.

На нашу думку, досить цінним є досвід упровадження інноваційної підготовки фахівців із дизайн інтер'єру, представлений Гуань Юньбо та Ян Юнь. Система підготовки фахівців архітектурного дизайну інтер'єру представлена системною моделлю, що інтегрує майстерність у розвиток професійних фахівців у вищій освіті та дає відповіді на питання: «Навіщо навчати?», «Кого навчати?», «Як навчати?». Ця система виділяє основні напрями підготовки дизайнерів інтер'єру, що впливають на якість підготовки: програму підготовки фахівців; навчальний план; методи викладання; систему оцінювання [1]. Не менш цінним є досвід Юньнаньського енергетичного професійно-технічного коледжу, що спеціалізується на підготовці майбутніх дизайнерів інтер'єру. Освітня програма побудована інноваційна диверсифікована модель підготовки фахівців «одна система – три системи», тобто: наставництво; невелика наповненість груп здобувачів; персоналізація та етнічна приналежність, що дозволило розвинути творчі та інноваційні здібності здобувачів. Програма ґрунтується на розвитку галузі дизайну інтер'єру в Юньнані та сусідніх провінціях і попиті на фахівців, а також аналізує вимоги до роботи в цій галузі з метою розвитку якостей студентів, майстерності, професійних компетентностей та можливості працевлаштування [1].

Досвід упровадження такої системи є надзвичайно цінним не тільки для КНР, а для інших країн. Ця програма зосереджена на інтеграції китайської культури та етнічної культури Юньнані в реформу навчальної програми з такими курсами, як: «Дизайн та застосування декоративних візерунків» та «Місцева культура Юньнані», які мають локальний та етнічний характер. Дипломні проекти здобувачів теж присвячені місцевій історії та культури. Завдяки моделі підготовки фахівців «одна система – три системи» здобувачі мають змогу досліджувати, упроваджувати та висвітлювати особливості національних та регіональних культур у свою практичну підготовку та професійні знання.

Загалом зміст практичної підготовки майбутніх фахівців дизайну інтер'єру орієнтується насамперед на професійні завдання та професійні компетенції та реалізується за допомогою виробництва та навчання. Відповідно до професійних

стандартів та з урахуванням аналізу стану в галузі дизайну та реальні потреби підприємств заклади вищої освіти КНР налагоджують постійну співпрацю та створюють спеціальні курси університет-підприємство. Так, у науковій розвідці авторів Чжан Гуанву, Мен Лянчжу, Лі Цюнь [7] наведені основні напрями та узагальнено переваги і недоліки сучасних курсів співпраці між закладами вищої освіти та підприємствами у Китаї, ураховуючи концепцію підготовки майбутніх фахівців із дизайну. Деякі дослідники практику на підприємствах реалізують шляхом упровадження кейс-технологій дизайнерської освіти [8].

Ефективним способом вирішення проблем практичної підготовки майбутніх дизайнерів інтер'єрів є створення моделі навчання майбутніх фахівців «дизайн-студії», що спрямована на професійну практику та сприяє саме формуванню майстерності майбутніх фахівців. Такий спосіб спирається на метод викладання «навчання – практика – дія» та проєктно-орієнтоване навчання. Найбільша відмінність «дизайн-студії» від традиційного способу навчання полягає в акценті на розвиток практичних навичок, де студент – це основний суб'єкт, а викладачі – провідники. Розроблена модель органічно поєднує практичні заняття та проєктний дизайн. Здобувачі навчаються у форматі «клас – майстерня»,

«наставництво – здобувачі», «онлайн – офлайн». Особливістю є також те, що всі проєкти розробляються викладачами та здобувачами спільно [1].

Висновки та перспективи подальших розробок у цьому напрямі. Отже, реалізація основних завдань вищої професійної освіти під час підготовки дизайнерів інтер'єру у ЗВО КНР включає у себе як невід'ємну складову частину практичну підготовку, що спрямована на формування професійних компетентостей.

Позитивними рисами змісту підготовки дизайнерів інтер'єру у вишах КНР є: підходи та форми до реалізації співпраці ЗВО та виробництва (зокрема, упровадження кейс-технологій дизайнерської освіти); використання інноваційних методів навчання (мікроуроки, «одна система – три системи», асистенти для викладачів, «навчання – практика – дія»); система підготовки майбутніх фахівців (створення моделі «дизайн-студії»). Основний недолік у реалізації змісту підготовки дизайнерів інтер'єру вбачаємо в недостатній готовності професорсько-викладацького складу ЗВО КНР до впровадження нових методів та форм.

Одним із перспективних напрямів подальшого дослідження порушеної проблеми є порівняльний аналіз змісту підготовки дизайнерів інтер'єру у вишах КНР та України.

ЛІТЕРАТУРА

1. 高职建筑室内设计专业3W3N人才培养体系设计[J].关云波;杨云.河北职业教育 2021, 5(05), 76–81 (Гуань Юньбо, Ян Юнь. Розробка системи підготовки талантів 3W3N для спеціальності архітектурний дизайн інтер'єру у вищих професійних коледжах. Хебей: *Професійна освіта*, 2021, 5(05), с. 76–81)
2. 基于岗位能力培养的高职室内软装饰设计课程教学实施报告[J]. 丁海昕. 现代职业教育, 2022 (30) (Дін Хайсін. Звіт про реалізацію викладання курсів дизайну інтер'єру м'якого оздоблення у вищих професійних коледжах на основі професійної підготовки. *Сучасна професійна освіта*, 2022 (30)).
3. 中华人民共和国高等教育法 (Закон про вищу освіту Китайської Народної Республіки). URL: <http://www.npc.gov.cn/npc/c30834/201901/9df07167324c4a34bf6c44700fafa753>. (дата звернення 21.08.2023).
4. 环境艺术设计专业校企合作课程建设探索与实践[J]. 马军. 教育教学论坛, 2020(38) (Ма Юн. Дослідження та практика побудови курсу співпраці між школою та підприємством для спеціальності «Мистецький дизайн навколишнього середовища». *Форум освіти та навчання*, 2020. № 38).
5. 基于实用型人才培养的建筑室内设计专业基础课程改革与实践探析[J].陈丽明. 美术教育研, 2019 (04) (Чень Лімін. Аналіз реформи та практики базової навчальної програми спеціальності «Архітектурний дизайн інтер'єру» на основі розвитку практичних талантів. *Дослідження мистецької освіти*, 2019 (04)).
6. 室内设计专业基础课与核心课衔接困境及教学改善策略[J]. 张心怡;杨洋;袁雅. 科技风, 2021 (19) (Чжан Сін, Ян Ян, Юань Я. Проблеми наступності базових і основних курсів спеціальностей дизайну інтер'єру та стратегій удосконалення викладання. *Наука та технологічний стиль*, 2021 (19)).
7. 建筑室内设计专业现代学徒制工作室项目化教学模式研究[J]. 张光武;蒙良柱;李群. 居业, 2020 (11) (Чжан Гуанву, Мен Лянчжу, Лі Цюнь. Дослідження моделі проєктного навчання сучасної студії за спеціальністю «Архітектурний дизайн інтер'єру». *Цзюйе*, 2020 (11)).
8. 产教融合背景下专业人才培养模式研究 – 以高职建筑室内设计专业为例[J]. 程春雨;张明磊. 辽宁高职学报, 2021(12) (Ченг Чуньюй, Чжан Мінлей. Дослідження моделі навчання професійних талантів на тлі інтеграції промисловості та освіти – на прикладі спеціальності «Архітектурний дизайн інтер'єру» вищих професійних коледжів [J]. *Журнал вищих професійних шкіл Ляоніна*, 2021 (12)).

REFERENCES

1. Guan Yunbo, Yang Yun. (2021). Development of a 3W3H talent training system for the specialty architectural interior design in higher vocational colleges [J]. *Hebei Vocational Education*. Vol. 5(05), P. 76–81.
2. Ding Haixin. (2022). Report on the implementation of the teaching of soft decor interior design courses in higher professional colleges based on professional training [J]. *Modern Vocational Education*, 30.
3. Higher Education Law of the People's Republic of China. Retrieved from: <http://www.npc.gov.cn/npc/c30834/201901/9df07167324c4a34bf6c44700fafa753>.
4. Ma Jun. (2020). Research and practice of building a course of cooperation between the school and the enterprise for the specialty “Artistic design of the environment” [J]. *Education and Training Forum*, 38.
5. Chen Liming. (2019). Analysis of the reform and practice of the basic curriculum of the “Architectural interior design” specialty based on the development of practical talents [J]. *Art education research*, 04.
6. Zhang Xinyi, Yang Yang, Yuan Ya. (2021). Difficulties in connecting basic courses and basic courses of interior design specialties and strategies for improving teaching [J]. *Science and technological style*, 19.
7. Zhang Guangwu, MengLiangzhu, Li Qun. (2020). Study of the project learning model of a modern apprenticeship studio in the specialty “Architectural interior design” [J]. *Juye*, 11.
8. Cheng Chunyu, Zhang Minglei. (2021). Research on the training model of professional talents under the background of integration of industry and education – taking the architectural interior design major of higher vocational colleges as an example. *Journal of Liaoning Higher Vocational Schools*, 12.